

Міністерство освіти і науки України
Чортківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
імені Олександра Барвінського

Погоджено

Педагогічного ради коледжу

протокол № 3 від 16.12.2022

Голова педагогічної ради

Р.І.Пахолок

Затверджено

В.о. директора Чортківського гуманітарно-

педагогічного фахового коледжу

імені Олександра Барвінського

Р.І.Пахолок

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ
Чортківському гуманітарно-педагогічному фаховому коледжі
імені Олександра Барвінського

1. Загальні положення

Положення про порядок використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі Чортківському гуманітарно-педагогічному фаховому коледжі імені Олександра Барвінського (далі - Положення, Коледж) є нормативним документом, який регламентує організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання у Коледжі.

Це Положення розроблене відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №466 від 25.04.2013, Положення про Національну освітню електронну платформу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 523 від 22.05.2018, рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо впровадження змішаного навчання у закладах у закладах фахової передвищої та вищої освіти, 2020.

У цьому Положенні терміни і поняття вжито в таких значеннях:

- асинхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;
- вебресурси навчальних дисциплін, дистанційні курси - систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін та доступних через мережу Інтернет (локальну мережу) за допомогою веббраузера та/або інших програмних засобів;

- вебсередовище дистанційного навчання - системно організована сукупність вебресурсів навчальних дисциплін, програмного забезпечення для управління вебресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

- відеолекція - один із видів навчального заняття у дистанційному навчанні, на якому здобувачі освіти отримують аудіо та відео інформацію лекційного матеріалу через засоби телекомунікаційного зв'язку як у синхронному режимі, коли здобувачі освіти можуть отримувати інформацію від лектора і ставити йому запитання у реальному часі, так і в асинхронному, коли здобувачі освіти мають доступ до відеозаписів лекційного матеріалу;

- дистанційне навчання - це процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності здобувачів освіти, який відбувається, як правило, за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому інформаційному середовищі, яке функціонує на базі сучасних навчально-методичних та інформаційно-комунікаційних технологій;

- інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання технології створення, накопичення, зберігання та доступу до дистанційних курсів в (електронних ресурсів) навчальних дисциплін, а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку;

- психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

- синхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

- система дистанційного навчання - програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення дистанційних курсів, призначена для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через мережу Інтернет та/або локальну мережу, а також забезпечує авторизований доступ суб'єктів дистанційного навчання до цих курсів;

- система управління вебресурсами навчальних дисциплін - програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі вебресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих вебресурсів;

- система управління дистанційним навчанням програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через мережу Інтернет та/або локальну мережу;

- суб'єкти дистанційного навчання - особи, які навчаються (здобувачі освіти), та особи, які забезпечують освітній процес в умовах дистанційного навчання (науково-педагогічні та педагогічні працівники);

- технології дистанційного навчання (далі - ТДН) - комплекс освітніх технологій (зокрема психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних), які надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у Коледжі.

Для організації інформаційного освітнього середовища та забезпечення дистанційного навчання Коледж використовує MOODLE - систему для створення інформаційно-освітнього середовища, поєднуючи з месенджерами Viber, Zoom, Google Meet.

Використання інформаційно-освітнього середовища MOODLE надає педагогічним працівникам можливості:

- планування сумісної діяльності та управління нею, колективної роботи і спілкування, публікації матеріалів, хостингу відеоматеріалів і багато інших інструментів, необхідних в роботі сучасного закладу освіти;

- організації ефективної взаємодії всіх учасників освітнього процесу, ше розподілення ресурсів та забезпечення необхідними інструментами розв'язання багатьох завдань;

- пристосування курсу під особливості конкретної дисципліни;

- організації змішаного навчання.

Користувач MOODLE отримує доступ до інструментів і сервісів, за допомогою яких можна надсилати і отримувати інформацію.

2. Особливості організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання

Технології дистанційного навчання можуть використовуватись в Коледжі при проведенні занять через мережу Інтернет під час карантину; воєнного стану; вивченні додаткових (факультативних) предметів; навчанні студентів під час хвороби; виконанні науково-дослідних робіт; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо.

Навчання осіб із особливими освітніми потребами, осіб з інвалідністю (у тому числі з порушенням зору, слуху, опорно-рухового апарату, психічними розладами) передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання при здійсненні всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти.

Навчальні заняття з використанням технологій дистанційного навчання проводяться відповідно до розкладу занять.

Навчальні заняття проводяться дистанційно відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Відповідальними за наповнення вебресурсів навчальних дисциплін та їх використання в освітньому процесі є викладачі цих навчальних дисциплін.

Комунікація між учасниками дистанційного навчання під час навчальних занять, забезпечується передаванням відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному та/або асинхронному режимі.

Освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється у таких формах: лекційне; семінарське, практичне, лабораторне,

індивідуальне заняття; самостійна робота здобувачів освіти; консультація викладача; контрольні заходи.

Лекцію, консультацію, семінар проводять зі здобувачами освіти дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану та розкладу занять.

Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, організованих дистанційно, можна забезпечувати через надання відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

Лекційні заняття можуть проводитись у формі відеолекцій.

Практичне заняття, яке передбачає виконання здобувачами освіти практичних (контрольних) робіт, проводиться дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись в синхронному режимі, якщо це передбачено робочою програмою навчальної дисципліни.

Лабораторне заняття може проводитись із використанням ТДН за наявності відповідного спеціалізованого програмного забезпечення, віртуальних лабораторій тощо.

До інших видів навчальних занять належать ділові ігри, виконання проєктів у групах тощо. Їх можна проводити очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Контрольні заходи можуть проводитись з використанням ТДН, зокрема відеоконференція-зв'язку та електронного тестування за умови забезпечення аутентифікації особи, яка навчається.

Самостійна робота з вивчення навчальної дисципліни, самостійне навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком базується на використанні навчальних матеріалів веб-ресурсів віртуального навчального середовища. Окрім того, викладач може рекомендувати використовувати інші навчальні електронні ресурси.

Консультації можуть проводитись дистанційно в синхронному чи асинхронному режимі.

Частота розміщення матеріалів викладачем повинна бути не меншою від частоти навчальних занять згідно з розкладом.

Викладач розміщує матеріали до заняття напередодні. При цьому обов'язково зазначається кінцевий термін їх виконання, що, як правило, збігається з датою заняття.

Під час заняття за розкладом викладач повинен перебувати онлайн зі здобувачами освіти в одному із засобів для комунікації та бути готовим відповідати на їхні запитання, коментувати навчальні матеріали тощо. Викладач може бути онлайн зі здобувачами освіти в будь-який час, крім часу заняття іншого викладача згідно з розкладом.

Контроль за використанням ТДН в освітньому процесі, змістовим наповненням вебресурсів навчальних дисциплін та якістю проведення відеолекцій здійснюють голови циклових комісій.

Практична підготовка здобувачів освіти Коледжу організовується згідно з графіками її проведення та відповідно до календарно-тематичних планів роботи педагогічних працівників базових закладів. Зміст і навчально-методичний супровід усіх видів практик адаптується до можливостей використання ТДН. Для своєчасного інформування про онлайн-зустрічі, зберігання та файлового обміну інформацією, налагодження контактів з базовими закладами застосовується віртуальне середовище. На Google дисках розміщуються графіки, відомості про оцінювання результатів практичної підготовки здобувачів освіти, розклади занять базових закладів, контактні дані про керівників практики. Здобувачам освіти надається доступ до необхідних дидактичних матеріалів (текстових файлів, відео- та аудіозаписів, фотоматеріалів тощо) шляхом використання хмарних сховищ.

Види практики, які передбачають проведення здобувачами освіти уроків/занять, організовуються за такою послідовністю: надання викладачами в онлайн-форматі консультацій для підготовки здобувачами освіти конспектів уроків/занять; перевірка викладачами конспектів уроків/занять; демонстрування фрагментів, моделювання здобувачами освіти уроків/занять за допомогою платформ для відеоконференцій; детальний аналіз, оцінювання проведених уроків/занять.

Голова циклової комісії зобов'язаний контролювати процес організації та наповнення навчально-методичними матеріалами вебресурсів викладачів циклових комісій. У випадку відсутності у викладача навчально-методичних матеріалів для забезпечення освітнього процесу, неналежне виконання обов'язків при провадженні дистанційного навчання, голова циклової комісії подають доповідну записку про таку невідповідність.

Доступ до ресурсів системи дистанційного навчання Коледжу персоналізований. Кожен користувач системи дистанційного навчання має доступ лише до тих електронних навчальних курсів, на які він зареєстрований для участі в освітньому процесі.

Логіни і паролі користувачів є конфіденційними.

Адміністрування та підтримку системи дистанційного навчання забезпечує технічний персонал інформаційного центру Коледжу.

3. Методичне забезпечення дистанційного навчання

Педагогічні працівники Коледжу, які беруть участь в організації дистанційного навчання, повинні підвищувати свою кваліфікацію для якісної організації та достатнього володіння технологіями дистанційного навчання.

Вебресурси навчальних дисциплін, що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання
- завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування освітнього процесу (навчальні плани, розклади занять, робочі програми);
- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо; мультимедійні лекційні матеріали;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання; віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- інші ресурси навчального призначення.